

27.06.23

Årsrapport 2023

Årsrapport:

Denne rapport indeholder et udvalgt resumé af UKK's aktiviteter i det forløbne år siden sidste årsmøde i juni 2022. Dette omfatter UKK's politikudvikling, arbejdsgruppe aktiviteter, organisatorisk praksis, arrangementer og andet. Dette repræsenterer et lille udsnit af vores samlede arbejde, da der er flere projekter som i øjeblikket er under udvikling, som vi vil dele med vores medlemmer, efterhånden som de er klar. Forhåbentlig vil denne forkortede præsentation give et kort overblik over UKKs arbejde det seneste år.

Politik:

I UKK er en afgørende del af vores arbejde at forme samtaler og politikudvikling for at forbedre forholdene for kunstnere, kuratorer og kunstformidlere i Danmark. I løbet af det sidste år har folketingsvalget vist sig at være en god lejlighed for os til at fremhæve, hvad vi mener er de mest presserende spørgsmål inden for kulturpolitikken i Danmark. Vi delte vores tanker i det åbne brev "En Kultursektor Efter Covid-19, Før Den Næste Krise" til den nye kulturminister Jakob Engel-Schmidt og vi skrev også en kronik i Information sammen med otte andre organisationer. Som følge heraf blev vi inviteret til at bidrage med vores tanker om situationen for billedkunstsektoren i 2023 til Kulturministeriets kulturpolitiske redegørelse. Her er en kort sammenfatning af, hvad UKK anser for at være de seks vigtigste fokusområder inden for kulturpolitikken i Danmark:

Integrering af kunst i Danmarks grønne omstilling i stor skala:

I UKK mener vi, at den unikke viden og de færdigheder, som kunstsektoren producerer, har stort potentiale til at bidrage til at lette den grønne omstilling på talrige måder. Fra behovet for at opføre nye grønne bygninger og infrastruktur til at frigive nye kreative færdigheder og tværfagligt samarbejde på tværs af sektorer spiller kunsten en afgørende rolle. Derfor arbejder UKK for ny lovgivning, samarbejder og udvidet offentlig finansiering, der vil støtte kunstnere og kuratorer inden for den grønne omstilling på en produktiv måde.

Forbedring af kunstsektorens økonomi:

Billedkunst er statistisk set den lavest betalte profession i Danmark, og UKK mener, at dette problem bør udbedres gennem nye statslige investeringer og offentlig støtte til billedkunst. UKK anbefaler derfor kraftigt, at finansieringen ikke blot fortsætter, men også øges til offentlige kunstinstitutioner, Statens Kunstfond og andre offentligt finansierede tilskudsprogrammer og initiativer til gavn for sektoren såvel som hele samfundet generelt. Dette er det første skridt hen imod de nye, økonomiske rettigheder, som mangler i den danske kunstsektor.

Oprettelse af flere atelierer, værksteder og boliger til kunstnere:

Den fortsatte boligkrise er en udfordring for alle lavindkomstgrupper i samfundet som helhed, men kunstsektoren er særligt sårbar over for ejendoms- og boligkriser på grund af de rumlige krav til atelierer og værksteder, som er nødvendige for, at kunstnere kan forblive en vital del af vores større byer og lokalsamfund. UKK håber på flere offentligt finansierede, økonomisk overkommelige atelierpladser, værksteder og boliger tilgængelige for kunstnere, kuratorer og kunstformidlere.

Øget fokus på diversitet:

I UKK mener vi, at den danske kunstsektor skal afspejle vores samfund, og det kan ikke lade sig gøre uden en indsats for at inddrage kunstnere, kuratorer og kunstformidlere på tværs af forskellige køn, etniske-, kulturelle- og klasse-mæssige baggrunde. Dette kan ikke opnås uden dedikerede inklusionsinitiativer, der begynder med uddannelse og repræsentation inden for forskellige kunst- og kulturinstitutioner.

Forbedring af fysisk tilgængelighed inden for kunstfeltet:

Den seneste indsats, som kulturministeriet igangsatte for at forbedre tilgængelighed, var i 1999. Derfor mener vi i UKK at det for længst er på tide, at få både en udredning og en omfattende handlingsplan, og påbegynde den fysiske proces med at sikre alle menneskers ret til adgang til kulturlivet. Vi håber, at ministeriet vil give tiltrængt opmærksomhed, at skabe et tilgængeligt kunstfelt både for publikum og kunstarbejdere. UKK står klar til at samarbejde omkring dette, og bringe personer med handicap ind i beslutningsprocesserne for at begynde at rette op på denne situation.

Kunstnerisk forskning, specialisering og kunstuddannelse:

UKK håber på mere støtte og arbejde målrettet den videre faglige- og strategiske udvikling af kunstsektoren, med vægt på forskning, udvikling og

(videre) uddannelse af kunstnere, kuratorer og kunstformidlere. Vi har brug for mere, og ikke mindre, kunstnerisk forskning, for at imødekomme samfundets fremtidige, kulturelle behov, og for at bevare konkurrenceevnen i en stadig mere global kunst- og kulturindustri. Yderligere økonomiske

ressourcer dedikeret, ikke kun til kunstnerisk forskning, men også kunstuddannelse, vil have mange samfundsøkonomiske fordele bredt set, og vil skabe mere specialiserede former og formater, og skabe et rigere kunst- og kulturliv til gavn for hele samfundet.

Juridisk rådgivning med TWIID:

I februar 2023 afholdt UKK en juridisk workshop for vores bestyrelse sammen med Tobias Van Royen fra det belgiske kunstneriske juridiske rådgivningsfirma TWIID (Twee-eiige Drieling) hos Art Hub Copenhagen. TWIID er en juridisk rådgivning inden for visuel kunst og den kreative sektor, der specialiserer sig i kontrakter, kulturel juridisk rådgivning og nye former for tværfaglig juridisk praksis inden for kunstsektoren – med særlig fokus og viden om EU-lovgivning og belgiske perspektiver. En fordel ved deres bredere EU-perspektiv og kreative juridiske praksis er, at det bringer nye idéer, muligheder og bredere tænkning ind i UKK's arbejde i en dansk kontekst.

Den juridiske workshop, som TWIID afholdte, var en del af en igangværende konsultation, som UKK har påbegyndt for at få en bedre indsigt i vores interne og eksterne juridiske position som en interesseorganisation inden for kunst med henblik på bedre at nå vores organisatoriske mål. Et generelt fokus var at artikulere, hvilke nye juridiske værktøjer, teknikker og strategier der kunne hjælpe UKK's arbejde som helhed og som en del af udviklingen af idéer og forslag til en juridisk strategi for UKK's fremtidige arbejde, da UKK ikke har sin egen interne advokat. Dette arbejde er igangværende og vil fortsat blive kommunikeret til vores medlemmer, som det udvikler sig.

Fair Practice Culture:

Kan en certificeringskode for kunst og kultur være vejen til en mere bæredygtig kultursektor i Danmark? Inspireret af "Fair Practice Code", et kulturelt mærke lignende det nordiske svanemærke, udviklet og implementeret i Holland, vil vi starte samtaler på tværs af kunst- og kultursektoren for at undersøge mulighederne for modellen i Danmark. Projektet begynder i 2023 og består af tre dele: workshops og møder, en rapport og en offentlig høring i Folketinget.

Fair Practice er ved at blive en international bevægelse, som vi tror kunne være en produktiv model for kunst- og kultursektorerne i Danmark. Gennem præsentationer, diskussioner og workshops og baseret på konkrete erfaringer fra Holland vil projektet undersøge certificering som en metode og indsamle og dele viden og perspektiver på, hvad fair praksisser er, både for kunstnere og arbejdsgivere. Modellens formål er at forene arbejdsvilkår og politikker/værdier, tilpasset kunstsektorens særlige forudsætninger. Den har potentiale til at forbedre arbejdsvilkårene for kunst- og kultursektorerne ved at være et konkret værktøj, der fremmer gennemsigtighed og oversætter arbejdsmiljøer og strukturer til et fælles sprog, der gør det nemmere at kommunikere på tværs af kunstsektoren.

Fair Practice Culture er et fælles forskningsprojekt mellem Dansk Komponist Forening og UKK. Det faciliteres af Sine Tofte Hannibal, leder af Dansk Komponist Forening og leder af Fair Practice arbejdsgruppen i det europæiske netværk ECSA, og Maj Horn, kunstner og tidligere forperson for UKK. Projektet støttes generøst af Bikubenfonden, Augustinus Fonden, Dansk Komponist Forening/Koda Kultur og UKK.

Atelierforhold i kommunerne:

I september skrev ateliergruppen et åbent brev om atelierforhold i kommunerne. Dette var baseret på en undersøgelse, hvor ateliergruppen kontaktede alle 98 danske kommuner for at undersøge, om de tilbød atelierer eller værksteder, og om de havde en lokal strategi og standarder for arbejdsvilkår rettet mod billedkunst. Svarene, som gruppen modtog fra de 55 kommuner, der valgte at deltage, tegnede et billede af meget forskellige tilgange og prioriteringer blandt kommunerne.

Gennem rapporten kunne de se et mønster, hvor mange af kommunerne faktisk er villige til at støtte kunst og kultur, så længe det ikke er professionelt. Dette skyldes, at nogle kommuner definerer professionelle kunstnere som virksomheder, der opererer på samme niveau som alle andre virksomheder, og derfor ikke har brug for deres støtte, da det dermed ikke anses for at have interesse eller værdi for offentligheden. Disse definitioner og opdelingen mellem professionel- og hobbykunst spiller en stor rolle for, hvordan kommunerne støtter kunstnere, hvis de overhovedet støtter dem. Dette er især problematisk, fordi en betydelig del af de offentlige midler, der er tilgængelige for kunststøtte – ca. 42,4 procent af den samlede finansiering kommer fra kommunerne (Kulturministeriet, 2023) – i øjeblikket ikke administreres på en måde, der er i overensstemmelse med kunstsektorens behov.

UKK mener, at det at fokusere udelukkende på hobbykunstnere hverken er en bæredygtig eller ambitiøs kunststrategi for kommunerne. UKK anbefaler, at kommunerne direkte søger at rette op på dette problem med definition og forskel i tilgangen til amatør- og professionel kunst. Adgang til atelierer

spiller en central rolle for, om kunstnere har mulighed for at blive boende i den kommune, hvor de bor i øjeblikket – hvilket er en grundlæggende forudsætning for at opretholde et rigt lokalt kulturliv. Muligheden for at sikre tilstrækkelige atelier- og værkstedsrum kan også være med til at tiltrække kunstnere til et bestemt område. UKK opfordrer derfor kommunerne til at støtte arbejdsvilkårene for de professionelle billedkunstnere, der bor i deres kommune. Baseret på ateliergruppens arbejde med kommunerne oplevede de også, at mange politikere simpelthen ikke vidste, hvilke rummelige der er nødvendige for en kunstnerisk praksis. Derfor har UKK (i samarbejde med vores medlemmer) udarbejdet et dokument, der beskriver, hvad et atelier er. Dette dokument er tilgængeligt på vores hjemmeside og kan løbende opdateres, når vi modtager ny feedback fra medlemmerne.

UKK genopretter arbejdsgruppe for studerende:

I april 2023 genetablerede UKK's nuværende studierepræsentant Noah Holtegaard sammen med medstuderende fra Det Kongelige Danske Kunstakademi, Andrej Kiripolsky og Seraina Grupp, en UKK-arbejdsgruppe for studerende. Deres nuværende fokus er "kultur, politik og samfund" og de arbejder på en indsats for at skabe et studienetværk, der kan være et sted for unge kunstnere og studerende til at samles om en række spørgsmål, såsom øget fokus på diversitet, bedre klasse-/økonomiske relationer og at genopfinde og genoverveje institutioner fra et ungt perspektiv i kunstsektoren. Dette starter som et etårigt projekt i Norden. Hvis du er studiemedlem af UKK og er interesseret i at deltage i den nye arbejdsgruppe for studerende (især fra Jyske Kunstakademi og Fynske Kunstakademi), bedes du sende en kort e-mail til chair@ukk.community.

Art Workers with Disabilities:

I 2023 påbegyndte Art Workers with Disabilities projektet "Mapping Disability Access to Danish Art Spaces" med støtte fra BKF og Bikubenfonden. Projektet har til formål at øge opmærksomheden om den nuværende kultur af utilgængelighed, der præger det danske kunstfelt, og demonstrere de alvorligt begrænsede miljøer, som kunstarbejdere med handicap må operere i. Dette arbejde begyndte med et åbent møde i februar, hvor personer med handicap inden for kunstfeltet blev inviteret til

at dele deres erfaringer og deltage i dialog for at fremhæve områder af særlig bekymring og fokuspunkter for projektet. Derefter offentliggjorde de et open call i marts, hvor de inviterede kunstarbejdere med handicap til at deltage i arbejdet enten som kortlæggere eller inden for forskellige områder

inden for arbejdsgruppen. Efter at have deltaget i forskellige events og taget hensyn til feedback på projektet, har Art Workers with Disabilities påbegyndt arbejdet med at skabe et online system til at præsentere det foreløbige kortlægningsarbejde. Dette præsenterede de på Copenhagen Architecture Festival (CAF) med en paneldebat mellem billedkunstneren Anthony Dexter Giannelli og danseren og aktivisten Cath Borch Jensen og et åbent hus for at udforske gruppens foreløbige arbejde med en talk af Victor Vejle. Dette nye online system danner grundlag for fremtidige kortlægningsarbejder, da Art Workers with Disabilities sigter mod at fortsætte dette projekt på lang sigt.

Hettie Judah:

I februar 2023 var UKK i samarbejde med Overgaden vært for foredraget "On Artist Mothers (and other parents)" af den britiske kunstkritiker Hettie Judah på Christianshavns Bibliotek. Hettie Judah er en kunstkritiker, radiovært og forfatter, der i mange år har arbejdet med emnet kunst og moderskab. Efter udgivelsen af hendes studie fra 2020 om moderskabets indvirkning på kunstneres karriere arbejdede hun i 2021 sammen med en gruppe kunstnere om at udarbejde manifestet "How Not To Exclude Artist Parents", som nu findes på 15 sprog. I foredraget i København præsenterede Judah emner, der blev rejst i hendes seneste bog "How Not to Exclude Artist Mothers (and other parents)", hvor fokus især var på, hvordan forældreskab påvirker en kunstners praksis. UKK-bestyrelsesmedlem Frederik Rørman, gav indledende bemærkninger på vegne af UKK.

Genforhandling af aftalen om minimumshonorarer for kunstnere:

I august 2022 begyndte UKK, BKF og KUFA at genforhandle de anbefalede minimumshonorarer for udstillende kunstnere med ODM og FKD. Som en del af forhandlingerne sendte vi et fælles spørgeskema om vores medlemmers erfaringer med aftalen i de første 2 år. Vi modtog svar fra 129 kunstnere, der havde udstillet på en af de institutioner, der er en del af aftalen inden for de sidste 2 år. Som en del af denne proces tog UKK kontakt til de kunstnerdrevne- og uafhængige udstillingsrum for at høre, hvordan de brugte aftalen, vi havde en produktiv samtale, der fortsat påvirker vores arbejde med at genforhandle aftalen. UKK er glad for, at så mange kender og bruger aftalen, samtidig med at vi er enige med vores

medlemmer i, at der er plads til forbedringer. Vi håber at have en opdateret aftale klar til offentliggørelse inden sommeren.

Yderligere outreach og socialisering med kunstsektoren:

Efter vi er kommet ud af nedlukningerne som følge af covid-19-krisen, er det tydeligt, at der er behov for flere fysiske samlinger og fællesskab inden for kunstsektoren, ligesom samfundet som helhed. Som sådan er UKK begyndt at organisere flere fysiske arrangementer inden for kunstsektoren og arbejder på at nå ud til alle vores medlemmer i hele landet for at bringe kunstnere, kuratorer og kunstformidlere sammen i mere uformelle former for fællesskab og solidaritet på tværs af sektoren. For eksempel startede bestyrelsesmedlem Felis Dos en UKK "Meet and Greet" begivenhed for kunstnere og kuratorer på Corporum i Aarhus i november 2022. Ikke kun var dette arrangement et godt øjeblik i arbejdet med at danne socialt fællesskab gennem UKK's arbejde, men det er også en del af at aktivere UKK's arbejde i hele landet som en national interesseorganisation for kunst.

Dansk Kunstnerråd:

Frederik Rørmann Jørgensen repræsenterer UKK i Dansk Kunstnerråd. Som paraplyorganisation fungerer DKR som et mødested for alt fra filmfotografer, bladtegnere og kirkemusikere. Omend det er meget forskellige discipliner, deler vi enormt mange af de samme udfordringer der præger livet som freelance-arbejder.

Under den nye ledelse med Nis Rømer, er der kommet et særligt fokus på det politiske arbejde for bedre vilkår, for alle i de kreative brancher. Med dette for øje står vi meget stærkere som et samlet kulturelt felt, der ellers ofte er præget af mange mindre fraktioner med egne agendaer. Det seneste initiativ "Kunstnere i Tal" er et godt eksempel på dette. Med støtte fra Statens Kunstfond og i samarbejde med Danmarks Statistik kortlægges økonomien for kulturarbejdere gennem en stor mængde kvantitative data. Ved at trække på organisationer som UKK inkluderes også alle de uafhængige kunstnere, der ikke har været i kontakt med de danske akademier. Med robust data på området er det håbet, at det bliver nemmere at diskutere nogle af de udfordringer, branchen står med.